

מנצלת את חולשת המערב ומקימה סביבנו סהר חדש [?] כך איראן פועלת באפריקה

written by רונן לוי (מעוץ) | 28.05.2024

בזמן שבארץ ובעולם מתמקדים באיומים מכיוון הסהר האיראני [?] העובר דרך עיראק, סוריה, לבנון, תימן ועזה [?] משטר האייתוללות מניח בשקט את היסודות לסהר איראני שני, העתיד להיות איום חמור על ישראל והאזור כולו.

בסאהל האפריקני, רצועה אסטרטגית המשתרעת מסודאן על היס האדום ועד למאוריטניה שעל האוקיינוס האטלנטי, איראן מנצלת את חולשת המערב כדי להעמיק את אחיזתה הצבאית והכלכלית ולחבל בתהליכי נורמליזציה בין ישראל למדינות מוסלמיות.

ישראל חייבת לפעול, יחד עם בעלות בריתה במערב, כדי לבלום את ההתפשטות האיראנית, ולהחזיר את המומנטום החיובי לתהליך הסכמי אברהם לפני שיהיה מאוחר מדי.

מאז 2020 אזור הסאהל חווה תקופה של אי-יציבות הכוללת הפיכות במאלי, בורקינה פאסו, גינאה, ניז'ר, גבון, צ'אד וסודאן. לאחר ההפיכות [?] שבאו בעקבות המצב הסוציו-אקונומי הקשה, חוסר ההצלחה בהתמודדות עם ארגוני טרור ג'יהאדיסטיים, ותסכול מארה"ב ומצרפת [?] חיפשו המשטרים החדשים בעלות ברית שיהיו מוכנות לספק סיוע כלכלי וביטחוני. איראן, רוסיה וסין זיהו את ההזדמנות וסיפקו את הסחורה.

לא כל המדינות ששו לפתוח את דלתותיהן בפני המשטר האיראני השיעי. מנהיג סודאן עבד אל-פתח אל-בורהאן, לדוגמה, רצה לקרב את מדינתו לארה"ב ולמערב. כחלק מהמאמץ הזה אף הוביל את הצטרפותה של סודאן, שבעבר שימשה נתיב הברחה של נשק איראני לעזה, להסכמי אברהם.

אך לאחר שאל-בורהאן פיזר את הממשלה בסודאן ב-2021, ארה"ב תחת ממשל ביידן חזרה בה מהבטחות הסיוע ולחצה על ישראל שלא להעמיק את קשריה עם חרטום.

התרחקותה של ארה"ב עודדה את יריביו של אל-בורהאן, אשר פתחו במלחמת אזרחים ב-2023. אל-בורהאן מבין את המשמעות המסוכנת של הכנסת איראן למדינתו, אך לאחר שלא מצא בעלות ברית אחרות שיספקו לו את האמל"ח והתמיכה שנזקק להם, הסכים לקבל סיוע צבאי מטהרן.

נוכחות צבאית איראנית בסודאן תאפשר לטהרן לשלוט בים האדום משני צדדיו, להעביר נשק לעזה ביתר קלות, לערער את היציבות של מצרים, סעודיה והאמירויות ולעצור סופית את תהליכי הנורמליזציה עם ישראל. בנוסף, סודאן היא שער הכניסה של איראן לאזור הסאהל, ובהמשך [?]

ליבשת אפריקה כולה.

גם בניז'ר, מקורה של 5% מתפוקת האורניום העולמית, פועלת איראן להרחיב את קשריה, במקביל לכניסה של רוסיה כשותפה של המשטר הניז'רי במקום צרפת וארה"ב. לפי אינדיקציות, איראן כבר קיבלה שני משלוחי אורניום מניז'ר. תהליכים דומים קורים בבורקינה פאסו, במאלי ובמדינות נוספות באזור.

כעת איראן לוטשת עיניים גם למאוריטניה, מכיוון שהעמקת ההשפעה האיראנית בה תאפשר לטהרן לחסום את גישתה של יריבתה המרה מרוקו ליבשת אפריקה. איראן גם שמה על הכוונת את צ'אד, מדינה שכוונה יחסים עם ישראל ב-2019, אך מאז התאכזבה קשות מאי-העמידה שלנו בהבטחות שנתנו ומהיעדר הסיוע והתמיכה האמריקנית.

מדינות המערב, ובתוכן ישראל, עומדות כעת בפני בחירה גורלית לעתיד האזור. הן יכולות להמשיך להתייחס לממשלות במדינות הסאהל באופן שלילי ולסרב לשתף איתן פעולה, תוך כדי הפרת הבטחות העבר. התוצאה תהיה התבססות של סהר איראני חדש.

הדבר יאפשר לאיראן לאיים על מדינות המפרץ, ירדן, מצרים וישראל על ידי תנועת מלקחיים, באמצעות הסהר האיראני הצפוני וזה הדרומי, תוך כדי שליטה על היס האדום והשתלטות על מרבצי אורניום לטובת תוכנית הגרעין של האייתוללות. הסהר האיראני החדש יהווה גשר להתבססות של הציר האיראני על חלקים רחבים של יבשת אפריקה בהמשך.

התפרסם בישראל היום, בתאריך 30.4.2024.